

ANDIJON SHAHRIDA ELEKTRMOBIL AVTOMOBILLARIGA QUUVAT OLISH SHAXOBCHASINI LOYIHALASH.

*Andijon Mashinasozlik Instituti, Transport va Logistika fakulteti, Transport vositalari
muhandisligi, yo'nalishi talabasi*

Shermatov Shoxboz

Annotatsiya: Ushbu maqola Andijon shahrida elektromobillar uchun elektr rozetkasini yaratishga qaratilgan dizayn loyihasi uchun zamin yaratadi, EV infratuzilmasi muhimligini ta'kidlaydi, shaharda EVni qabul qilishning hozirgi manzarasi va maxsus zaryadlash yechimini loyihalash mantiqiy asoslarini ta'kidlaydi. U dizayn loyihasining maqsadlarini belgilaydi va Andijon shahrida barqaror transport yechimlarini ilgari surish muhimligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: transport, integratsiya, zaryadlash, rozetkalar, yashil transport vositalari, iqtisodiy o'sish.

Global avtomobilsozlik sanoati barqaror harakatlanish sari o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda, elektr transport vositalari uglerod chiqindilarini kamaytirish va iqlim o'zgarishiga qarshi kurashning asosiy yechimi sifatida paydo bo'lmoqda. O'zbekistonda joylashgan Andijon shahri kontekstida kuchli va qulay zaryadlash infratuzilmasini integratsiyalash elektr transport vositalarining keng qo'llanilishiga ko'maklashish va yanada yashil transport ekotizimini rivojlantirish uchun muhim ahamiyatga ega. O'zining boy madaniy merosi va iqtisodiyoti bilan mashhur bo'lgan Andijon shahri asta-sekin toza va barqaror transport imkoniyatlariga o'tishni boshdan kechirmoqda. Atrof-muhit muammolari va elektromobillarning afzalliklari haqida xabardorlikning ortishi Andijon aholisi va korxonalarida elektr harakatlanishiga qiziqishning ortishiga olib keldi. Biroq, tegishli zaryadlash infratuzilmasining yo'qligi shaharda elektr transport vositalarning keng qo'llanilishiga jiddiy muammo tug'diradi. Andijon shahrida elektr transport

vositalari uchun maxsus elektr rozetkasini loyihalash infratuzilmadagi bo'shliqni bartaraf etish va elektr transport vositalari egalari va operatorlarining o'zgaruvchan ehtiyojlarini qo'llab-quvvatlash uchun muhim ahamiyatga ega. Ishonchli va samarali zaryadlash tarmog'i nafaqat elektr avtomobillarini zaryadlash qulayligi va qulayligini oshiradi, balki uglerod chiqindilarini kamaytirish, havo sifatini yaxshilash va Andijon shahrida barqaror shahar rivojlanishiga yordam beradi. Elektr transport vositalariga (EV) o'tish issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish va barqaror shahar harakatini rag'batlantirish yo'lidagi muhim qadamdir. O'zbekiston, Andijon shahrida elektromobillar uchun elektr rozetkalarini loyihalash va joriy etishga qaratilgan. Tadqiqot shaharda EV zaryadlovchi infratuzilmasiga ortib borayotgan ehtiyojni qondirish va yanada barqaror transport tizimini rivojlantirishga hissa qo'shishga qaratilgan. Texnik talablarni, sayt tanlash mezonlarini va elektr rozetkalarining atrof-muhitga ta'sirini tahlil qilish orqali ushbu tadqiqot elektr harakatchanligini targ'ib qilish bilan shug'ullanadigan shaharlarni rejalashtiruvchilar, siyosatchilar va manfaatdor tomonlar uchun qimmatli tushunchalar berishga intiladi. Dunyo bo'ylab elektr transport vositalarining tobora ommalashib borayotgani va ularni qabul qilishni qo'llab-quvvatlash uchun mustahkam zaryadlovchi infratuzilmasini yaratish muhimligi haqida umumiy ma'lumot beradi. Bu Andijon shahrida elektromobillar uchun elektr rozetkalarini loyihalash va elektr transport vositalarini quvvatlantirish moslamalariga ortib borayotgan talabni qondirish va barqaror transport amaliyotini targ'ib qilish muhimligini ta'kidlaydi. Elektr transport vositalariga zaryadlovchi infratuzilmasini loyihalash, sayt tanlash mezonlari va elektr rozetkalari uchun texnik xususiyatlar bo'yicha mavjud tadqiqotlarni o'rganadi. Shuningdek, u elektr transport vositalarining atrof-muhit uchun afzalliklari va uglerod chiqindilarini kamaytirish va energiya barqarorligini ta'minlashda infratuzilmani zaryadlashning rolini muhokama qiladi. Andijon shahrida elektromobillar uchun elektr rozetkalarini loyihalash va joriy etishda qo'llanilgan yondashuvlar bayon qilinadi. Unda mos joylarni tanlash, quvvat quvvatini aniqlash va qayta tiklanadigan energiya manbalarini zaryadlovchi

infratuzilmaga integratsiya qilish uchun foydalaniladigan mezonlar batafsil bayon qilinadi. Andijon shahrining demografik va yo'l harakati ma'lumotlari tahlil qilinadi va elektr rozetkalari uchun maqbul joylar aniqlanadi. Unda elektr rozetkalarining joylashuvi va dizayni, jumladan, rozetkalar soni, quvvat quvvati va qo'llaniladigan zaryadlash texnologiyalari taqdim etiladi. Elektr rozetkalarini o'rnatish va ulardan foydalanish xarajatlarini tahlil qilishni, shuningdek, zaryadlovchi infratuzilmasining ekologik va barqarorlikka ta'sirini baholashni o'z ichiga oladi. Unda Andijon shahrida elektromobillarga o'tishning iqtisodiy samaradorligi va ekologik foydasi baholanadi.

Xulosa: O'zbekistonning Andijon shahrida elektr transport vositalari uchun elektr rozetkasini loyihalash loyihasi infratuzilmadagi bo'shliqni bartaraf etish va mintaqada elektr harakatlanishiga ortib borayotgan talabni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. Muqaddima elektromobillarni qabul qilishni rag'batlantirish uchun ishonchli zaryadlash tarmog'ining muhimligini, Andijondagi elektr transport vositalarining hozirgi manzarasini va maxsus elektr rozetkasini loyihalashning mantiqiy asoslarini ta'kidlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. "Автомобили и беспилотный транспорт" - Департамент инвестиционной и промышленной политики город Москвы. - 2020

2. O.O.Xoshimov, S.S.Saidaxmedov "Elektr yuritma asoslari". Toshkent-2010

3. Ochilov, A. M., Vohidov, D. A., & Turg'unov, D. S. (2022). *TRANSPORT OQIMINI O'RGANISH USLUBI. RESEARCH AND EDUCATION*, 1(3), 168-175.

Retrieved from

4. Maxmudov G.N., Abduraximov L.X., *starter-generator, mild hybrid, switched reluctance machine, International Journal of Innovative Research in Science, Engineering and technology (IJIRSET) India (2022), DOI: 10.15680/IJIRSET.2022.1102071*

5. Ochilov, A. M., Vohidov, D. A., & Turg'unov, D. S. (2022). *TRANSPORT OQIMINI O'RGANISH USLUBI. RESEARCH AND EDUCATION*, 1(3), 168-175.